

Verksamhetsrapport

efter kvalitetsgranskning av undervisningen i
historia vid Domnarvets skola
i Borlänge kommun

Innehåll

Inledning

Bakgrundsuppgifter om Domnarvets skola

Resultat

Syfte och frågeställningar

Metod och material

Inledning

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av undervisningen i historia under våren 2015. Granskningen vid Domnarvets skola i Borlänge kommun ingår i detta projekt.

Domnarvets skola besöktes den 20–23 januari 2015. Ansvariga inspektörer har utredare Ingrid Essegård och undervisningsråd Malin Lundquist varit. I denna rapport redovisar inspektörerna sina iakttagelser, analyser och bedömningar. Förutom en redogörelse av kvalitetsgranskningens resultat ges även en kort beskrivning av granskningens syfte, frågeställningar och genomförande.

Kvalitetsgranskningen av undervisningen i historia genomförs i totalt 21 kommunala skolor och 7 fristående skolor. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. För de skolor som ingått i granskningen ger rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden på andra skolor. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

Bakgrundsuppgifter om Domnarvets skola

Domnarvets skola i Borlänge är en kommunal skola, som omfattar årskurserna 1-9 samt förskoleklass. Vid tiden för granskningen har skolan 650 elever, varav 226 elever i årskurserna 7-9. Verksamheten leds av en rektor med stöd av två biträdande rektorer.

Enligt nationell statistik nådde 85 procent av eleverna i årskurs 9 minst E i slutbetyg i ämnet historia läsåret 2013/2014. Skolan har under de år som nationellt prov i historia genomförts inte blivit tilldelade något sådant.

Skolans lärare är organiserade i arbetslag årskursvis, med målet att eleverna ska ha samma lärare i flera ämnen genom hela högstadietiden. De fyra lärarna

som undervisar i samhällsorienterande ämnen (SO) tillhör också ett ämneslag, som har möten varje vecka. Samtliga SO-lärare undervisar i ämnet historia.

Skolan har en gemensam planering för fördelningen av det centrala innehållet i ämnet historia över år 7-9. Eleverna får i genomsnitt 60 minuters undervisning i historia per vecka i årskurs 7, 45 minuter i årskurs 8 och 50 minuter i årskurs 9. Undervisningstiden fördelas i längre block, då ett ämne i taget ges all undervisningstid i SO. Skolan har sedan år 2000 varit med i den timplanefria försöksverksamheten, vilket innebär att en del av tiden i timplanen planeras gemensamt av elev och lärare under veckans båda mentorspass och då fördelas efter den enskilda elevens behov och önskemål. Skolan är för närvarande också med i utprovningen av det så kallade läslyftet, vilket enligt rektorn är tänkt att ge lärare i bland annat SO-ämnen en större kunskap i att arbeta med texter i undervisningen.

Resultat

I vilken utsträckning får eleverna skapa samband mellan olika tidsdimensioner genom att använda en historisk referensram?

Här bedöms om undervisningen innehåller historiska kunskaper som anspelar på uppfattningar om dåtiden – uppfattningar som delas av många och som man i olika sammanhang förväntas känna till. Vidare bedöms om undervisningen innehåller kunskaper om historiska sammanhang som har lett fram till nuet. Kunskaper om historiska sammanhang kan öka elevernas förståelse för att samhället förändras av en mängd olika orsaker och att det påverkar förutsättningarna för eleverna själva och för deras omgivning. Erfarenheter från hela världen måste ingå i den historiska referensramen. Här bedöms även om undervisningen ger en kronologisk överblick. En grundläggande förståelse för kronologin i olika skeenden är en förutsättning för att kunna resonera om orsaker till, och konsekvenser av, förändringar i samhället.

Vidare bedöms om eleverna får använda adekvata begrepp kring en historisk referensram. Slutligen bedöms också vilket stöd eleverna får i form av tydliga beskrivningar och förklaringar samt om eleverna får diskutera och reflektera kring en historisk referensram.

Kunskaper om historia och historiska sammanhang

Såväl lektionsobservationer som intervjuer med elever och lärare, samt svaren i den elevenkät som Skolinspektionen har genomfört i samband med granskningen, visar att undervisningens fokus ligger på kunskaper om händelser och

företeelser i det förflutna och deras orsaker och konsekvenser. Exempelvis har olika klasser studerat orsaker till nazisternas maktövertagande och dominans under mellankrigstiden, orsaker till och följder av amerikanska och franska revolutionerna respektive konsekvenser av jordbruksrevolutionen. De lektioner som Skolinspektionen har observerat präglas generellt av en stofftät undervisning i ett tämligen högt tempo.

Kronologisk överblick

Lektionsobservationer och insänt material visar att undervisningen innehåller relativt många jämförelser mellan nutiden och den historiska händelse eller företeelse som avhandlas under lektionen. Exempelvis görs under olika observerade lektioner en jämförelse mellan händelseutvecklingen i Tyskland under 1930-talet och en fiktiv situation idag, respektive en jämförelse mellan arbetsdelningen i det forntida Mesopotamien och olika samhällsgrupper i dagens samhälle. Även i intervjun framhåller lärarna att de ofta gör kopplingar till nutiden för att göra ämnet angeläget för eleverna.

En av de observerade lektionerna inleds med att eleverna får sätta upp bilder från forntiden i början på en tidslinje som är tänkt att fortsätta runt väggen i klassrummet, allt eftersom nya tidsperioder tas upp i undervisningen. Av övriga lektionsobservationer eller av intervjuer med elever och lärare har det dock inte framkommit exempel på hur undervisningen i historia behandlar specifika utvecklingslinjer eller systematiska jämförelser mellan olika tidsperioder i det förflutna i syfte att skapa en kronologisk överblick.

Användning av historiska begrepp kopplat till historisk referensram

Vid de observerade lektionerna förekommer användning av historiska begrepp kopplade till en historisk referensram ganska ofta. Tidsrelaterade begrepp som förekommer är till exempel *Mesopotamien*, *farao*, *mellankrigstiden*, *nazism* och *förintelsen*.

Av intervjuer med elever framgår också att de ibland får arbeta med historiska begrepp, genom till exempel diskussioner eller självständigt arbete med begreppsordlistor. Intervjuer med lärare och rektor, elevenkäten samt delar av insänt undervisningsmaterial bekräftar detta. Exempelvis används begreppsordlistor kontinuerligt i undervisningen. Vissa av de intervjuade eleverna uttrycker att flera begrepp är svåra och att de behöver mer hjälp för att förstå dem. Lärarna framhåller i intervju vikten av att arbeta med begreppen, i synnerhet eftersom en relativt stor andel av eleverna är nyanlända. Ett par lärare beskriver hur de i undervisningen ibland utgår från centrala begrepp och sätter dem i ett sammanhang för att på så sätt belysa större perspektiv.

Aktivt lärarstöd i form av tydliga beskrivningar och förklaringar kopplat till historisk referensram

Lektionsobservationerna och intervjuerna med elever och lärare visar att lärarna konsekvent stödjer elevernas lärande genom beskrivningar och förklaringar kring en historisk referensram. Enligt intervjuade elever introducerar lärarna nya kursmoment på ett tydligt sätt genom sammanfattande genomgångar, för att sedan gå in mer på djupet. Under de observerade lektionerna presenterar lärarna målet för lektionerna och arbetar aktivt, ofta i dialog med eleverna, med att förklara och sammanfatta lektionsinnehållet. En lärare använder sig av korta rollspel för att exempelvis illustrera aktiehandel och inflation i mellankrigstidens USA respektive Tyskland.

Som nämnts ovan präglas de observerade lektionerna generellt av en stofftät undervisning i ett tämligen högt tempo. Några elever uttrycker i intervju att det är svårt att hinna med all information och att de skulle vilja "diskutera mer". Under några av de observerade lektionerna följs en del frågor och funderingar från eleverna inte riktigt upp, exempelvis frågan om hur tyskarna under mellankrigstiden kunde behandla den judiska befolkningen så illa eller frågan om vad ordet ockupation betyder i samband med Ruhrokkupationen. Samtliga lektioner som Skolinspektionen har observerat består i hög grad av diskussion och gemensam reflektion, men lärare och elever använder i liten utsträckning tavlan eller andra interaktiva verktyg för att sammanfatta och lyfta fram det viktigaste som sägs.

Diskussion och reflektion kopplat till historisk referensram

Av lektionsobservationerna och intervjuer med lärare och elever framkommer att undervisningen i historia konsekvent innehåller inslag där eleverna får möjlighet att diskutera, reflektera och argumentera. De intervjuade eleverna beskriver att det generellt råder ett tillåtande och öppet diskussionsklimat i klassrummet, något som också bekräftas av svaren i elevenkäten. Under samtliga observerade lektioner förekommer moment där eleverna får möjlighet att diskutera och reflektera kring historiska händelser, företeelser och personer eller göra jämförelser mellan händelser och företeelser under den tidsperiod som behandlas och nutiden. En stor andel elever i varje klass deltar i diskussionerna. I de flesta fall varierar undervisningen, så att eleverna både ges möjlighet att diskutera med varandra i par eller grupper och med läraren i helklass.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att undervisningen i ganska hög grad behandlar en historisk referensram kring händelser och personer i det förflutna samt historiska orsakssammanhang. Undervisningen behandlar också samband mellan historiska händelser och företeelser och elevernas nutid.

Undervisningen behandlar i ganska låg grad specifika utvecklingslinjer eller jämförelser mellan olika tidsperioder i det förflutna.

I vilken utsträckning får eleverna skapa samband mellan olika tidsdimensioner genom att kritiskt granska, tolka och värdera källor som grund för att skapa historisk kunskap?

Här bedöms om undervisningen ger en orientering i källkritiska metoder och att eleverna får öva på att ställa frågor till och värdera historiska källor. Den övergripande frågan är hur vi kan veta något om det förflutna. Kursplanen pekar ut såväl skriftliga källor som arkeologiskt material, platser och levande människors berättelser som källor till historisk kunskap. Genom att eleverna får komma i kontakt med historiskt källmaterial kan ämnet bli levande för dem. När de tolkar och värderar källorna arbetar de dessutom som historiker och är med och skriver historia. Elevernas historiemedvetande utvecklas när de lär sig något om det förflutna, samtidigt som de får en insikt i vetenskapliga metoder och kan reflektera över hur deras tolkningar färgas av egna erfarenheter och värderingar. Här bedöms också om undervisningen ger eleverna möjlighet att genom källorna leva sig in i förhållanden och värderingar som rådde förr, det vill säga utveckla historisk empati och föra etiska resonemang om och ifrågasätta handlingar och värderingar under tidigare perioder i historien.

Vidare bedöms om eleverna får använda adekvata begrepp för att kritiskt granska, tolka och värdera källor. Slutligen bedöms också vilket stöd eleverna får i form av tydliga beskrivningar och förklaringar samt om eleverna får diskutera och reflektera kring hur de utifrån en kritisk granskning, tolkning och värdering av källor kan skapa historisk kunskap.

Orientering i källkritiska metoder

Av lektionsobservationer och intervjuer med elever och lärare framgår att arbetet med källkritik i första hand relateras till en allmän förmåga att söka och kritiskt granska information och vara uppmärksam på källornas trovärdighet, till exempel i samband med fördjupningsuppgifter. Under ett par av de lektioner som Skolinspektionen har observerat diskuterar klasserna vilka som byggde pyramiderna och varifrån elevernas föreställning att det var slavar som byggde dem kommer. I diskussionen lyfts frågor om olika källors trovärdighet, om hur man kan veta något om det förflutna och varifrån kunskaper om historia kommer. Under ytterligare en av de observerade lektionerna får eleverna analysera bilder från det forntida Egypten utifrån frågor om vad som händer i bilden, vilka verktyg och kläder som används och hur årstiderna skildras.

Lektionsobservationer och intervjuer med elever och lärare visar dock att arbete med historiska källor i syfte att låta eleverna ställa historievetenskapliga källkritiska frågor till de historiska källorna, det vill säga arbeta som historiker för att skapa historisk kunskap, förekommer i liten grad. Flera elever vet vad en historisk källa är och kan ge exempel på sådana. De intervjuade eleverna kan dock inte ge exempel på att de arbetat med historiska källor i undervisningen. Denna bild stöds också av svaren i elevenkäten, där en majoritet av eleverna uppger att deras lärare har förklarat vad källkritik är, medan de flesta svarar att undervisningen inte innehåller arbete med historiska källor i form av texter, bilder eller föremål.

Använda och tolka källor för att utveckla historisk empati

Som nämnts ovan kan de intervjuade eleverna, liksom flertalet av de elever som svarat på elevenkäten, ge exempel på att de arbetat med historiska källor i undervisningen. I lärarintervjun framhåller ett par lärare bilder, i synnerhet fotografier, som ett sätt att närma sig historien. Av lektionsobservationer och intervju med lärare framgår i övrigt mycket få konkreta exempel på arbete med historiska källor i syfte att ge eleverna möjlighet att genom källorna leva sig in i förhållanden och värderingar som rådde förr.

Användning av historiska begrepp kopplat till att kritiskt granska, tolka och värdera källor

Lektionsobservationerna visar att elever använder begreppet *källkritik* och att delar av den källkritiska begreppsapparaten är närvarande i undervisningen. Det rör sig främst om begrepp som används för att definiera vad en historisk källa kan vara, exempelvis *kvarleva*, *berättelser* eller *skrifter*.

Aktivt lärarstöd i form av tydliga beskrivningar och förklaringar kopplat till att kritiskt granska, tolka och värdera källor

Under en av de lektioner som Skolinspektionen observerar får eleverna i grupper om tre analysera bilder från det forntida Egypten och resonera med varandra om vad de ser i bilderna. Arbetet i smågrupper följs sedan av en tämligen ingående gemensam diskussion och reflektion i klassrummet, där läraren ställer didaktiska frågor och följdfrågor kopplade till bildanalysen. Läraren poängterar också vid ett par tillfällen att man nu arbetar med tolkning av historiska källor. Under andra lektioner diskuterar ett par av klasserna enligt liknande mönster vilka som byggde pyramiderna och varifrån elevernas föreställning att det var slavar som byggde dem kommer. Skillnaden mellan historiskt källmaterial och andra källor som skildrar det förflutna sammanfattas dock inte på ett tydligt strukturerat sätt och det framgår inte uttryckligen att ett syfte med lektionen är att arbeta med källkritisk granskning.

Diskussion och reflektion kopplat till att kritiskt granska, tolka och värdera källor

Som nämnts ovan får eleverna under en av de lektioner som Skolinspektionen observerade analysera bilder från det forntida Egypten och i grupper om tre resonera med varandra om vad de ser i bilderna. Arbetet i smågrupper följs sedan av en gemensam lärarledd diskussion och reflektion i klassrummet. Under andra lektioner diskuterar ett par av klasserna enligt liknande mönster vilka som byggde pyramiderna och varifrån elevernas föreställning att det var slavar som byggde dem kommer.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att undervisningen i viss grad har inslag av konkret arbete med historiskt källmaterial. Skillnaden mellan historiskt källmaterial och andra källor, till exempel filmer eller litteratur, som skildrar det förflutna behöver tydliggöras och de specifika frågor som hör ihop med att kritiskt granska, tolka och värdera historiskt källmaterial behöver lyftas fram i undervisningen. Eleverna behöver också få arbeta med historiska källor i syfte att utveckla historisk empati.

I vilken utsträckning får eleverna skapa samband mellan olika tidsdimensioner genom att reflektera över sin egen och andras användning av historia i olika sammanhang och utifrån olika perspektiv?

Här bedöms om undervisningen ger eleverna möjligheter att reflektera över sin egen och andras användning av historia i olika sammanhang och utifrån olika perspektiv. Vidare granskas om undervisningen innehåller moment kring hur historia kan användas för olika syften och förståelse för hur historiska berättelser används i samhället och i vardagslivet. Historieskrivningen är inte neutral utan görs utifrån något syfte eller i ett specifikt sammanhang. Historia kan vara ett verktyg både för enskilda individer och för grupper att formulera hur de vill uppfattas och vad de vill göra genom att berätta om det förflutna. Historia kan också användas för att skapa familjesammanhållning eller etablera identiteter baserade på till exempel klass, genus, etnicitet, generation eller nationell tillhörighet. Med kunskaper om detta får eleverna möjlighet att upptäcka och förstå när och hur historia används för att påverka människor i olika sammanhang. Vidare bedöms om eleverna får använda adekvata begrepp för att reflektera över sin egen och andras användning av historia i olika sammanhang och utifrån olika perspektiv. Slutligen bedöms också vilket stöd eleverna får i form av tydliga beskrivningar och förklaringar samt om eleverna får diskutera och reflektera kring hur de och andra använder historia i olika sammanhang och utifrån olika perspektiv.

Egen och andras användning av historia

Av lektionsobservationer och intervjuer med elever och lärare framgår att undervisningen har få inslag där eleverna får möjlighet att reflektera över sin

egen och andras användning av historia. De intervjuade eleverna kan inte erinra sig att de har fått reflektera över hur man kan använda sig av historia i olika syften och sammanhang. Lektionsobservationerna visar något exempel där eleverna får möjlighet att resonera om hur historia har använts och kan användas för att skapa gemenskaper och stärka den politiska makten, genom exempel på nazistisk historieförfälskning under mellankrigstiden. Frågan om hur historia kan användas tangeras också under de lektioner där ett par av klasserna diskuterar föreställningen om att det var slavar som byggde pyramiderna och varifrån den föreställningen kommer. Eftersom många elevers uppfattning om det forntida Egypten har formats av källor som seriealbumet Asterix och den tecknade filmen Prinsen av Egypten kommer samtalet att beröra historieanvändning inom populärkulturen. Fokus ligger dock på själva frågan om vilka som byggde pyramiderna och det framgår inte tydligt att samtalet också handlar om hur man kan använda historia.

Lärarna uttrycker i intervju att de tycker det är svårt att arbeta med historieanvändning. De ger några exempel på tidigare arbete med olika bilder av kända män i historien, som Columbus, George Washington och Gustav Vasa, där den sistnämnde framhålls som tacksam att arbeta med som ett exempel på hur vinnaren skriver historien.

Användning av historiska begrepp kopplat till användning av historia

Lektionsobservationerna visar att det förekommer begrepp i undervisningen som kan användas för att reflektera över hur historia kan användas. Exempelvis används ordet *propaganda* av lärare och elever för att beskriva hur Hitler tog över makten i Tyskland under mellankrigstiden. Begreppet knyts i detta sammanhang inte specifikt till historieanvändning, utan används som en sammanfattning av flera metoder som nazisterna använde för att öka sin popularitet.

Aktivt lärarstöd i form av tydliga beskrivningar och förklaringar kopplat till användning av historia

Som beskrivits ovan förekommer det tillfällen under de observerade lektionerna där lärarna ställer frågor till eleverna som kan väcka reflektion kring hur framställningar av historiska händelser kan användas. Lektionsobservationerna visar att dessa frågor inte sätts i ett sammanhang där det tydligt framgår att man arbetar med att reflektera över hur historia kan användas. Detta bekräftas av elevintervjuerna och elevenkäten.

Diskussion och reflektion kopplat till användning av historia

Lektionsobservationerna samt elev- och lärarintervjuerna visar att undervisningen innehåller mycket få inslag där eleverna får reflektera kring sin egen och andras användning av historia. Av detta följer att undervisningen även

innehåller mycket få inslag där eleverna får möjligheter att diskutera kring detta.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att undervisningen i mycket låg grad har inslag där eleverna får skapa samband mellan olika tidsdimensioner genom att reflektera över sin egen och andras användning av historia i olika sammanhang och utifrån olika perspektiv.

Allmändidaktik

En framgångsrik undervisning som leder till att eleverna når goda studieresultat kan inte beskrivas i endimensionella termer. Det är kvaliteten i lärarens kombinerade kunskaper, förmågor och handlingar i varje unik undervisningssituation som skapar förutsättningar för elevers lärande och kunskapsutveckling. Utifrån forskningsöversikten Utmärkt undervisning¹ går det dock att peka ut några specifika kompetenser hos läraren som visat sig ha stor betydelse.

Lektionsobservationer, elevenkäten och intervjuer med elever visar att de undervisande lärarna i hög eller mycket hög grad skapar en positiv atmosfär och bemöter eleverna med respekt. Samtalsklimatet i klassrummet under de observerade lektionerna är öppet och tillåtande, något som bekräftas av eleverna i såväl enkät som intervjuer. Den observerade undervisningen är fokuserad på kunskapsinnehållet och studiemiljön är lugn. Skolan och lärarna arbetar medvetet med konsekventa ramstrukturer för lektionerna, med tydliga mål, starter och avslut.

Lektionsobservationer och intervjuer med elever och lärare visar att lärarna är måna om att variera undervisningen, aktivera och utmana eleverna och väcka deras intresse för ämnet. Drygt 80 procent av eleverna som svarat på elevenkäten anser att deras lärare är bra på att göra skolarbetet roligt.

Under flera av de observerade lektionerna förekommer inslag av uppföljning och reflektion över lärandet. Exempelvis avslutas flera lektioner med att läraren knyter an till det mål eller de frågor som presenterades inledningsvis. Av intervjuer med elever och lärare framgår att lärarna arbetar med matriser för bedömning och eleverna uttrycker att de får tydlig och formativ återkoppling av sina lärare.

¹ Håkansson, Jan & Sundberg, Daniel (2012). *Utmärkt undervisning: framgångsfaktorer i svensk och internationell belysning*. 1. utg. Stockholm: Natur & Kultur

Syfte och frågeställningar

Flera historiedidaktiska studier pekar på att det finns brister i undervisningen och i elevernas färdigheter när det gäller att skapa sammanhang mellan tidsdimensionerna dåtid, nutid och framtid när de olika förmågorna i ämnet historia behandlas. Detta är en viktig aspekt av det som handlar om historieämnets syfte – att utveckla elevernas historiemedvetande, och därför en central kvalitetsaspekt av undervisning i historia i grundskolan. Granskningens syfte är med bakgrund i detta att granska om undervisningen i historia i grundskolan utformas så att eleverna får möjlighet att skapa förmågespecifika samband mellan tidsdimensioner, det vill säga knyta samman olika tidsdimensioner, till exempel dåtid till nutid och framtid, när de använder en historisk referensram, arbetar med källor, reflekterar över historieanvändning och använder historiska begrepp.

För att uppfylla syftet ska följande frågeställningar besvaras:

1. Innehåller undervisningen moment och uppgifter där eleverna får skapa samband mellan olika tidsdimensioner genom att:

- a) använda en historisk referensram som innefattar olika tolkningar av tidsperioder, händelser, gestalter, kulturmöten och utvecklingslinjer?*
- b) kritiskt granska, tolka och värdera källor som grund för att skapa historisk kunskap?*
- c) reflektera över sin egen och andras användning av historia i olika sammanhang och utifrån olika perspektiv?*
- d) använda historiska begrepp för att analysera hur historisk kunskap ordnas, skapas och används?*

2. Får eleverna stöd i historieundervisningen generellt, och i synnerhet för att skapa samband mellan olika tidsdimensioner, genom att de får:

- a) ett aktivt lärarstöd i form av tydliga beskrivningar och förklaringar?*
- b) diskutera och reflektera?*

Frågeställning 1a–1d fokuserar på *vad* historieundervisningen innehåller, och bygger på kursplanens uppfattning om att de fyra förmågorna historisk referensram, källhantering, historieanvändning och historiska begrepp tillsammans utvecklar elevernas historiemedvetande.

Frågeställningarna 2a–2b fokuserar på *hur* historieundervisningen genomförs och knyter an till Skolinspektionens modell för undervisningsgranskning. Fråga 2a tar fasta på om läraren är tydlig och konkret när det gäller att beskriva och förklara olika saker för eleverna, i synnerhet vad det innebär att knyta ihop olika tidsperioder genom förmågorna. Fråga 2b tar fasta på om eleverna får ge

uttryck för och utbyta tankar och resonemang – enskilt eller i grupp med andra elever och läraren. Det ska framhållas att frågorna 2a och 2b även avser historieundervisningen generellt, det vill säga även i de fall eleverna *inte* får skapa tidssamband genom förmågorna.

Metod och material

I Skolinspektionens modell för granskning av undervisning ingår olika datainsamlingsmetoder: intervjuer, dokumentstudier, statistik, observationer och enkäter. De underlag som samlats in inför och under Skolinspektionens besök på skolan analyseras sedan av de inspektörer som genomfört besöket varpå dessa redovisar sina bedömningar av i vilken grad undervisningen i historia lever upp till kursplanens krav i ett beslut och i denna rapport.

Rapporten är disponerad utifrån de tre inledande ämnesspecifika förmågor som beskrivs kursplanen. Förmågan att använda adekvata begrepp i relation till de tre inledande förmågorna behandlas i respektive delavsnitt. För att eleverna ska kunna utveckla en historisk referensram och förståelse för hur historia skapas och används behöver de tillgång till ett ämnesspråk. Begreppen är verktyg som kan användas genomgående i all undervisning och bidra till fördjupad förståelse för ämnets centrala frågeställningar. I kursplanen finns två typer av begrepp, *tidsrelaterade begrepp* som knyter an till epoker eller specifika tidsperioder och *övergripande begrepp* som fungerar som analysverktyg genom att de belyser grundläggande historiska frågeställningar som är relevanta för de tidsperioder man studerar.